

УДК 347.1

DOI 10.36919/3041-1149(Print).9.2025.103-109

О. А. Тимошенко,*кандидат юридичних наук, доцент,**професор кафедри права,**ПВНЗ «Європейський університет»**email: olga.tymoshenko@e-u.edu.ua***ORCID 0000-0003-0006-1949;****А. О. Чупрін,***аспірант кафедри права,**ПВНЗ «Європейський університет»**email: achuprin@e-u.edu.ua***ORCID 0009-0002-4171-4109**

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЛЕГАЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ПРАВОЧИНІВ

Ця наукова стаття присвячена аналізу практичних аспектів визначення легальності електронних правочинів в Україні. Підкреслюється, що електронні правочини стали невід'ємною частиною сучасного життя, сприяючи розвитку бізнесу та цифрових сервісів, але водночас породжують численні проблеми, пов'язані з їхньою легальністю, доказовою силою й можливістю зловживань. Стаття розкриває ключові виклики, як-от ідентифікація сторін, перевірка волевиявлення, формальні дефекти, відсутність уніфікованих стандартів і прогалини в законодавстві. Акцентовується увага на недосконалості українського законодавства, зокрема Цивільного кодексу України, Закону України «Про електронну комерцію» та інших нормативних актів, які прирівнюють електронну форму до письмової, але не надають чітких механізмів верифікації. Констатуються системні проблеми сфери, як-от малоінформативне визначення електронного правочину в законодавстві та неоднозначна судовою практика. Для покращення пропонуються заходи: удосконалення законодавства через комплексний акт, запровадження технічних стандартів, формування єдиної судової практики та посилення інформаційної безпеки. Реалізація цих рекомендацій сприятиме зростанню довіри, поширенню електронної комерції та захисту прав учасників.

Ключові слова: *цифровізація правових відносин, електронний підпис, ідентифікація сторін, електронний документ, електронний договір, електронний правочин, електронна комерція, судовою практика, цивільне право, цивільні правовідносини.*

Постановка проблеми та її актуальність. Актуальність теми обумовлена швидким розвитком цифрових технологій, що вимагає підвищення правової визначеності та довіри до електронних інструментів.

Сфера електронних правочинів невинно стає невід'ємною частиною життя як звичайних громадян, так і великих бізнесів. Значна кількість доступних сервісів, зручність використання електронних правочинів сприяє постійному розвитку цієї сфери. Звичайно, що масштабування використання електронних правочинів стимулює сферу розвиватися, законодавцю вдосконалювати відповідні механізми, однак водночас також виникають відповідні проблеми, які пов'язані з визначенням легальності, доказової сили та визначення дійсності / недійсності (нікчемності) певного електронного документа. Крім того, використання електронних правочинів часто може ставати сферою зловживань і вчинення неправомірних дій.

Незважаючи на законодавче визнання електронної форми правочину, на практиці виникає ряд правових, технічних і доказових труднощів, що ускладнюють однозначне визначення їхньої легальності. Зокрема, проблемними залишаються такі аспекти, як: ідентифікація сторін правочину; перевірка дійсності волевиявлення; формальні дефекти правочину; відсутність усталеної правозастосовної практики; відсутність уніфікованих стандартів формування та збереження електронних правочинів; пробіли в правовому регулюванні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями електронних правочинів у цивільному праві, зокрема щодо їхньої легальності в теоретичному та практичному аспекті, займалися О. С. Степанченко, Є. С. Хижняк, І. П. Грибачова, О. П. Соколенко, В. С. Мілаш, О. І. Білоусов, О. Л. Зайцев та інші. Наразі немає узгодженого підходу – ні серед науковців, ні в практиці – щодо того, як саме мають застосовуватись електронні правочини.

Метою наукової статті є аналіз проблематики визначення легальності електронних правочинів і варіанти їхнього вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення легальності електронного правочину потрібно починати безпосередньо з дослідження самого поняття й ознак електронного правочину, які закріплені, зокрема, в законодавстві України та дадуть нам змогу визначити формальні підстави визначення легальності електронного правочину.

Згідно з п. 7 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про електронну комерцію» електронний правочин – дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснена з використанням інформаційно-комунікаційних систем [1]. У Цивільному кодексі України (далі – ЦК України) хоч і не передбачено визначення електронного правочину, однак аналіз ч. 1 ст. 205 та ч. 1 ст. 207 ЦК України, відповідно до яких правочин може вчинятися усно або в письмовій (електронній) формі, водночас сторони самостійно обирають форму правочину, якщо інше не встановлено законом, дає змогу дійти висновку, що законодавець електронну форму правочинів прирівнює до письмової [2].

Існує певна невпорядкованість між законодавчими актами, що призводить до неоднозначного трактування відповідних норм. Так, згідно з абз. 2 ч. 2. ст. 639 ЦК України, якщо сторони домовилися укласти договір за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем, він вважається укладеним у письмовій формі [2]. Однак, як наголошує В. С. Мілаш, така позиція законодавця породжує ряд питань, зокрема з огляду на самі законодавчі вимоги щодо дотримання письмової форми правочину. Крім того, відповідно до ч. 12 ст. 11 Закону України «Про електронну комерцію» тільки електронний договір, укладений через обмін електронними повідомленнями та підписаний у порядку, визначеному ст. 12 цього Закону, прирівнюється за правовими наслідками до договору, укладеного в письмовій формі, а не є письмовою формою договору, як це впливає з положень ЦК України [3].

Вважаємо, що відсутність чіткості в законодавчих формулюваннях викликає невизначеність під час дослідження легальності електронних договорів (правочинів), а тому потребує синхронізації понять і визначень в нормативно-правових актах.

Враховуючи вищезазначене, аналіз поняття електронних правочинів потрібно здійснювати саме через дослідження загального поняття та ознак правочинів.

Так, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 11 ЦК України однією з найважливіших і найрозповсюдженіших підстав виникнення прав та обов'язків у суб'єктів цивільного права є договори та інші правочини [2].

Згідно із ч. 1 ст. 202 ЦК України правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків [2]. Для виділення правочинів серед інших юридичних дій (як-от злочини, адміністративні акти тощо) варто визначити основні ознаки правочинів у цивільному праві.

З огляду на визначення правочину можна виокремити дві його основні ознаки: полягає в дії фізичних або юридичних осіб, яка направлена на набуття, зміну або припинення певних цивільних правовідносин.

О. Л. Зайцев виділяє такі ознаки правочинів:

- 1) правомірність дії, що дає змогу оцінювати цю ознаку правочину через принципи цивільного права й категорію прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб;
- 2) зміст правочину не може суперечити моральним засадам суспільства, що визначається в ч. 1 ст. 203 ЦК України;
- 3) дієздатність особи, яка вчиняє правочин;
- 4) правочин – це волевий акт, для якого характерним є саме момент волевиявлення, без якого взагалі не може бути правочину;

- 5) вчиняється суб'єктами цивільного права, тобто фізичними, юридичними особами та державою;
6) породжує правові наслідки [4].

Враховуючи ознаки правочинів, виділені О. Л. Зайцевим, пропонуємо сформулювати більш широке поняття правочину, а саме: правочин – це правомірна дія, вчинена дієздатними суб'єктами цивільного права з власної волі, яка породжує певні правові наслідки та не суперечить моральним засадам суспільства.

Вважаємо, що формальні дефекти електронних правочинів цілком можна розглядати в межах загального поняття й ознак правочину як такого. Крім того, визначення легальності електронного правочину здійснюється через дослідження його зовнішнього вираження, яке фіксується здебільшого в електронних документах.

Згідно з визначенням, яке зазначене в ст. 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована як електронні дані, охоплюючи обов'язкові реквізити документа [6].

Водночас електронний документ має ряд ознак, а саме:

- має відповідний зміст, тобто певні графічні й текстові елементи документа;
- отримує юридичну силу за допомогою електронного підпису;
- має відповідні зв'язки документа з певними суб'єктами або іншими документами;
- має відповідну зовнішню (зміст) і внутрішню (формат, електронний носій, тощо) структури;
- повинен містити обов'язкові реквізити: електронний підпис, дату, ім'я автора та ін.;
- має містити відповідні метадані, що охоплюють інформацію про соціальну направленість документа, його зміст, структуру й призначення.

Метадані містять докази цілісності й автентичності електронного документа та є обов'язковою частиною його зберігання [6].

На нашу думку, ключовим елементом визначення легальності електронного правочину є безпосередньо сама ідентифікація сторін такого правочину. Вона забезпечує достовірність встановлення особи, яка вчиняє правочин, і гарантує його юридичну силу.

Відповідно до п. 22 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» ідентифікація особи – процес використання ідентифікаційних даних особи з документів, створених на матеріальних носіях, та/або електронних даних, у результаті якого забезпечується однозначне встановлення фізичної, юридичної особи або уповноваженого представника юридичної особи та перевірка належності особі таких даних [5]. Водночас п. 21 ч. 1 ст. 1 вищезазначеного Закону встановлює, що ідентифікаційні дані особи – набір даних, які дають змогу встановити фізичну, юридичну особу або представника юридичної особи [5].

Найдієвішим способом ідентифікації сторони в електронному правочині є перевірка його обов'язкових реквізитів, яким насамперед є електронний підпис.

Електронний підпис є обов'язковим реквізитом, який використовується для ідентифікації автора та/або підписування електронного документа іншими суб'єктами документообігу. Накладення такого підпису завершує процес створення електронного документа [8].

Аналіз законодавства дає змогу визначити, що електронний підпис формується, зокрема, за допомогою отримання кваліфікованого сертифіката відкритого ключа, який, відповідно до ст. 23 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», встановлює ідентифікаційні дані, які однозначно визначають користувача електронних довірчих послуг. Такі дані мають носити в собі певну унікальну інформацію, як-от, наприклад РНОКПП, номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (для фізичних осіб) або код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (для юридичних осіб) [5].

Водночас навіть якщо під час дослідження даних електронного підпису (у формі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа) буде виявлено всі обов'язкові елементи, які ідентифікують сторону правочину, залишається питання складності в доведенні, що саме конкретна особа вчинила електронний правочин, оскільки електронний підпис можуть потрапити до рук третіх осіб, які від імені власника такого електронного підпису можуть укладати електронні правочини без згоди останнього.

Вирішення цього питання може бути через посилення безпекових заходів під час використання електронних підписів, як-от застосування подвійної аутентифікації та верифікації через інструменти, до яких має доступ виключно власник електронного підпису.

Вищезазначена теза також безпосередньо пов'язана з проблематикою визначення волевиявлення сторони правочину.

Н. Є. Блажівська вказує, що специфіка укладення електронних правочинів насамперед полягає в тому, що волевиявлення сторони в електронному правочині формується й доводиться до адресата з допомогою засобів електронно-обчислювальної техніки та електронних каналів зв'язку [9].

З метою більш детального вивчення практичної сторони укладання електронного правочину, а також безпосереднього волевиявлення сторони правочину нами було проведено відповідний аналіз судової практики.

Так, Деснянський районний суд м. Чернігова в рішенні від 06.11.2019 у справі № 750/7521/19 визнав недійсним кредитний договір. Зокрема, суд вказав, що позивач не підписав договір електронним підписом, або електронним цифровим підписом, а тому зазначений договір укладений без волевиявлення сторони [10].

Однак водночас у межах вищезазначеної справи постановою Чернігівського апеляційного суду від 05 березня 2020 року було скасовано рішення суду першої інстанції та висловлено думку щодо укладання договору в електронному вигляді: «Договір між сторонами було укладено в електронному вигляді із застосуванням електронного підпису. Водночас ОСОБА_1 через Особистий кабінет на вебсайті відповідача подала заявку на отримання кредиту за умовами, які вважала зручними для себе, та підтвердила умови отримання кредиту через натискання кнопки «погоджуюсь», після чого ТОВ «АВЕНТУС УКРАЇНА» було надіслано позивачеві за допомогою засобів зв'язку одноразовий ідентифікатор у вигляді СМС-коду, який позивачем і було використано для підтвердження підписання кредитного договору» [11].

У Рішенні Полтавського районного суду Полтавської області від 15 грудня 2022 року у справі № 545/1750/21 було відмовлено у визнанні договору позики нікчемним, оскільки було зазначено, що договір укладено в належній формі та з дотриманням вимог чинного законодавства [12].

Проте Полтавським апеляційним судом у постанові від 04 грудня 2023 року було скасовано рішення першої інстанції та визнано договір позики недійсним, оскільки не було доведено, що саме позивач будь-яким способом застосував ідентифікатор електронного підпису, не доведено факт отримання саме позивачем цього одноразового ідентифікатора, а також у справі відсутні докази реєстрації саме позивача в інформаційно-телекомунікаційній системі, у відповідачів відсутні докази отримання саме позивачем коштів згідно з оспорюваними кредитними договорами. Враховуючи зазначене, колегія суддів дійшла висновку про наявність достатніх правових підстав для судового захисту прав та інтересів позивача [13].

Окремо хочемо навести приклад щодо неоднозначного вирішення судами питання з підписання договорів електронним підписом за допомогою одноразового ідентифікатора як цифрової послідовності. Так, у Рішенні Окружного адміністративного суду міста Києва від 23 вересня 2019 року у справі № 640/7029/19 судом було вирішено, що підписання договору електронним підписом за допомогою одноразового ідентифікатора як цифрової послідовності не відповідає вимогам Закону України «Про електронну комерцію», оскільки електронний підпис одноразовим ідентифікатором має складатись саме із алфавітно-цифрової послідовності, тобто містити як алфавітні, так і цифрові значення [14].

Апеляційним судом було залишено рішення першої інстанції без змін. Однак Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду в постанові від 09 лютого 2023 року у справі № 640/7029/19 скасував рішення нижчих судів і визначив, що висновки судів обох інстанцій є помилковими, оскільки одноразовим ідентифікатором є комбінація цифр і букв або тільки цифр, або тільки літер, яку отримує заявник за допомогою електронної пошти як пароль, іноді в парі «логін-пароль» або смс-код, надісланого на телефон чи іншим способом. Відповідно, використання для підписання договорів позики електронного підпису одноразовим ідентифікатором, який містить тільки комбінацію цифр, узгоджується із вимогами законодавства [15].

Наводячи ці приклади, можемо побачити неоднорідність трактування норм права, а також оцінки обставин, що призводить до того, що в межах однієї справи суди доходять протилежних висновків.

Варто зазначити, що іноді для точного визначення статусу електронного документа суди застосовують інструмент проведення судових експертиз електронних документів. Водночас така практика не є масовою, оскільки зазвичай проведення судової експертизи електронних документів є недоцільним, тому що перевірка електронного документа не завжди потребує наявності спеціальних знань, що й підтверджується самою судовою практикою (постанова Центрального апеляційного господарського суду від 30.08.2023 у справі № 904/893/23) [16].

На нашу думку, такий вектор судової практики не сприяє розвитку правової системи України, оскільки, як зазначає О. І. Білоусов, проблемою є відсутність правових механізмів перевірки цифрової ідентифікації фізичної або юридичної особи, надійності та достовірності національного цифрового підпису, а також іноземних цифрових підписів в Україні, а наявні локальні технічні механізми нелегалізовані законодавчо. Визначені в Законі загальні принципи визнання як іноземних цифрових підписів є недосконалими й недієвими [17].

Вважаємо, що для покращення цього напрямку має бути проведена законодавча діяльність з метою деталізації законодавства щодо створення відповідних механізмів перевірки цифрової ідентифікації сторін електронних правочинів, узгодження нормативно-правових актів між собою задля єдиного та однозначного трактування норм, а також формування єдиної судової практики в цій сфері.

Висновки. Сфера електронних правочинів в Україні, попри свій активний розвиток і важливість, все ще має ряд системних проблем, які ускладнюють однозначне визначення легальності електронних правочинів. Наведене в Законі України «Про електронну комерцію» поняття електронного правочину носить малоінформативний характер та, зокрема, не надає конкретних умов дійсності електронного правочину.

Неоднозначна судова практика додає більшої невизначеності під час правозастосування в сфері електронних правочинів і часто викликає занепокоєння в сторін, оскільки можуть виникати питання щодо недійсності (нікчемності) певних електронних документів.

Для забезпечення належного рівня правової визначеності, зрозумілого механізму визначення легальності електронних правочинів в Україні доцільно:

- удосконалити законодавство за допомогою ухвалення єдиного комплексного акта або внесення змін до наявних актів з метою усунення прогалин і уточнення ключових понять;
- запровадити технічні стандарти щодо структури та валідації електронних правочинів;
- сформулювати єдину судову практику та рекомендації для судів щодо оцінки електронних документів;
- підвищити рівень інформаційної безпеки через впровадження сучасних інструментів верифікації.

Реалізація вищезазначених заходів сприятиме зростанню довіри до електронної форми правочинів, поширенню електронної комерції та цифрових сервісів, а також ефективному захисту прав і законних інтересів учасників цивільних відносин у сфері електронних правочинів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про електронну комерцію : Закон України від 3 вересня 2015 р. № 675-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Мілаш В. С. Електронні договори як правова основа електронної комерції (торгівлі) в Україні. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2022. № 1 (43). С. 33–41.
4. Правочини у цивільному праві. Цивільне право України : курс лекцій : у 6 т. / Р. Б. Шишка, О. Л. Зайцев, Є. О. Мічурін та ін. ; за ред. Р. Б. Шишки та В. А. Кройтора. Т. 1. Харків : Еспада, 2008. 680 с.

5. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
6. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
7. Хижняк Є. С. Особливості огляду електронних документів під час розслідування кримінальних правопорушень. *Держава та регіони*. 2017. № 4 (58). С. 80–85.
8. Степанченко О. С. Проблеми дійсності електронного правочину. *Альманах науки*. 2020. Вип. 8 (41). С. 35–42.
9. Блажівська Н. Є. Електронний правочин у цивільному праві України : монографія. К. : Правова єдність: Алерта, 2014. 238 с.
10. Рішення Деснянського районного суду м. Чернігова від 06.11.2019 у справі № 750/7521/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85587032>
11. Постанова Чернігівського апеляційного суду від 05 березня 2020 року у справі № 750/7521/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88136859>
12. Рішення Полтавського районного суду Полтавської області від 15 грудня 2022 року у справі № 545/1750/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109613705>
13. Постанова Полтавського апеляційного суду від 04 грудня 2023 року у справі № 545/1750/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115752425>
14. Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 23 вересня 2019 року у справі № 640/7029/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84461010>
15. Постанова Верховного Суду від 09 лютого 2023 року у справі № 640/7029/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108883319>
16. Постанова Центрального апеляційного господарського суду від 30.08.2023 у справі № 904/893/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113119581>
17. Білоусов О. І. Електронний договір – дієвий регулятор суспільних відносин. *Право і суспільство*. 2024. № 2. С. 79–84.

REFERENCES

1. Law of Ukraine on Electronic Commerce of Ukraine dated September 3, 2015. No. 675-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> [in Ukrainian].
2. Civil Code of Ukraine dated January 16, 2003. No. 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
3. Milash, V. S. (2022). Elektronni dohovory yak pravova osnova elektronnoyi komertsii (torhivli) v Ukrayini [Electronic contracts as a legal basis for electronic commerce (trade) in Ukraine]. *Aktual'ni problemy prava: teoriya i praktyka*. 1 (43). 33–41 [in Ukrainian].
4. Pravochyny u tsyvil'nomu pravi. Tsyvil'ne pravo Ukrayiny [A course of lectures. Civil law of Ukraine] : transactions in civil law / In R. B. Shyshka, O. L. Zaitsev, Ye. O. Michurin et al. 2008. Tom 1. 680 p. [in Ukrainian].
5. Law of Ukraine on Electronic Identification and Electronic Trust Services of October 5, 2017 No. 2155-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine on Electronic Documents and Electronic Document Management of May 22, 2003 No. 851-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> [in Ukrainian].
7. Khyzhniak, Ye. S. (2017). Osoblyvosti ohlyadu elektronnykh dokumentiv pid chas rozsliduvannya kryminal'nykh pravoporushen' [Features of the examination of electronic documents during the investigation of criminal offenses]. *Derzhava ta rehiony*. 4 (58), 80–85 [in Ukrainian].
8. Stepanchenko, O. S. (2020). Problems of the validity of an electronic transaction [Problemy diysnosti elektronnoho pravochynu]. *Al'manakh nauky*. 8 (41), 35–42 [in Ukrainian].
9. Blazhivska, N. Ye. (2014). Elektronnyy pravochyn u tsyvil'nomu pravi Ukrayiny [Electronic transaction in the civil law of Ukraine] : monograph / Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine. K. : Pravo Ednist: Alerta. 238 p. [in Ukrainian].
10. Decision of the Desnyanskyi District Court of Chernihiv dated 06.11.2019 in case No. 750/7521/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85587032> [in Ukrainian].

11. Resolution of the Chernihiv Court of Appeal dated March 05, 2020 in case No. 750/7521/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88136859> [in Ukrainian].
12. Decision of the Poltava District Court of Poltava Region dated December 15, 2022 in case No. 545/1750/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109613705> [in Ukrainian].
13. Resolution of the Poltava Court of Appeal dated December 04, 2023 in case No. 545/1750/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115752425> [in Ukrainian].
14. Resolution of the District Administrative Court of Kyiv dated September 23, 2019 in case No. 640/7029/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84461010> [in Ukrainian].
15. Resolution of the Supreme Court dated February 09, 2023 in case No. 640/7029/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108883319> [in Ukrainian].
16. Resolution of the Central Economic Court of Appeal dated August 30, 2023 in case No. 904/893/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113119581> [in Ukrainian].
17. Bilousov, O. I. (2024). Elektronnyy dohovir – diyevyy rehulyator suspil'nykh vidnosyn [The electronic contract as an effective regulator of social relations]. *Pravo i suspil'stvo*. No. 2. 79–84 [in Ukrainian].

O. A. Tymoshenko, A. O. Chuprin. PRACTICAL ASPECTS OF DETERMINING THE LEGALITY OF ELECTRONIC TRANSACTIONS

This scientific article is devoted to the analysis of the practical aspects of determining the legality of electronic transactions in Ukraine. The authors emphasize that electronic transactions have become an integral part of modern life, contributing to the development of business and digital services, while at the same time giving rise to numerous problems related to their legality, evidentiary value, and potential for abuse. The article reveals key challenges such as party identification, verification of intent, formal defects, lack of unified standards, and gaps in legislation. The authors draw attention to the shortcomings of Ukrainian legislation, in particular the Civil Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On Electronic Commerce," and other regulatory acts, which equate the electronic form to the written one but do not provide clear verification mechanisms. The authors identify systemic problems in the field, such as the poorly informative definition of an electronic transaction in legislation and inconsistent judicial practice. To improve the situation, the following measures are proposed: improvement of legislation through a comprehensive act, introduction of technical standards, development of unified judicial practice, and strengthening of information security. The implementation of these recommendations will help increase trust, expand electronic commerce, and protect the rights of participants.

Keywords: digitalization of legal relations, electronic signature, party identification, electronic document, electronic contract, electronic transaction, electronic commerce, judicial practice, civil law, civil legal relations.